

ઈસ્લામી આસ્થા (અકીદ-એ-ઈસ્લામી)

આસ્થા કે શ્રદ્ધા (અકીદા) એ વસ્તુ છે, જેના પર માનવીને દઢ વિશ્વાસ અને પૂર્જ સંતોષ હોય. અહીં શંકા-કુશંકાને કોઈ સ્થાન નથી. આના જ આધારે માનવીનો ધર્મ અને જીવન-પદ્ધતિ નક્કી અને નિર્ધારિત થાય છે. માનવ-ઈતિહાસ અસંખ્ય આસ્થાઓ અને માન્યતાઓથી ભરેલો પડ્યો છે. લોકોએ વિભિન્ન વસ્તુઓને પોતાનો ઉપાસ્યો બનાવ્યો. ક્યારેક મૂર્તિઓની પૂજા કરવામાં આવી, ક્યારેક તારાઓ અને નક્ષત્રો તથા અવકાશમાં પરિભ્રમણ કરતા ગ્રહોની ઉપાસના કરવામાં આવી, ક્યારેક લોકોએ પોતાના રાજાઓ-મહારાજાઓના ઉપાસ્ય હોવાની શ્રદ્ધા રાખી. આ રીતે ધોકાથી શૈતાનોને ઉપાસ્ય અને પ્રભુ-પાલનહાર બનાવતા રહ્યા. આમાંથી સૌની દલીલો એ રહી કે અમે અમારા પૂર્વજોને આવું જ કરતાં જોયા છે. આનાથી વિપરીત એક માત્ર ઉપાસ્ય અલ્લાહને વાસ્તવિક ઉપાસ્ય માનવાની શ્રદ્ધા રાખવાવાળા પણ રહ્યા. આ જ લોકો વાસ્તવમાં ‘મુસ્લિમ’ હોય છે, જેઓ પોતાની આસ્થા અને શ્રદ્ધામાં દઢ અને અડગ હોય છે. તેના માટે પોતાનું સર્વસ્વ ન્યોધાવર કરી દે છે.

આસ્થા કે શ્રદ્ધા વાસ્તવમાં હૃદયથી માનવા, જીભથી એકરાર કરવા અને તેના તકાદાઓ પર અમલ કરવાનું નામ છે. આ ગ્રણેય પાસાઓમાંથી કોઈમાં પણ કમી કે ગૃહિ શ્રદ્ધાને નિષ્ઘાણ, બલ્કે તેના ઈન્કાર સમાન હોય છે. શ્રદ્ધા જ એ જ્યોતિર્મય દીપક હોય છે, જેનાથી જીવનનો રાજ-માર્ગ પ્રકાશિત થાય છે. આ જ એ ગુરુ-ચાવી છે, જેનાથી જીવનના તમામ પ્રશ્નો અને સમસ્યાઓના તાળા ખૂલે છે.

આસ્થાઓના ઈતિહાસમાં ઈસ્લામની આસ્થા જ સૌથી વધારે સ્પષ્ટ, સાદી અને સરળ છે. ન તો તેમાં દાર્શનિક જટિલતાઓ છે અને ન આંતરેક રહસ્યવાદિતા, ન કોઈ વિક્ષેપન અને ન કોઈ વિકૃતિ. આ જ કારણ છે કે ઈતિહાસના દરેક યુગમાં શિષ્ટ સ્વભાવના સંનિષ્ઠ અને સમજદાર લોકો તેના તરફ આકર્ષિત થયા તેમજ બુદ્ધિ અને પ્રકૃતિની કસોટી પર ખરી ઉત્તરતી જોઈને તેનો સ્વીકાર કર્યો, અને દુનિયા અને આખિરત (પરલોક)ના સૌભાગ્ય અને ખુશીને પાત્ર ઠર્યા.

